

Силабус навчальної дисципліни
«Внутрішній аудит в податкових органах»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма:

«Податкова справа в системі державного контролю»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль:

диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Внутрішній аудит в податкових органах
Викладач (-і)	Міщенко Тетяна Михайлівна, к.е.н., доцент кафедри аудиту та економічного аналізу
Контактний тел.	067 365 74 22
E-mail:	mitem@ukr.net
Електронна версія курсу	
Консультації	<i>Очні консультації 2 год. щопонеділка з 12-00-14-00, ауд. 258 або консультації в системі moodle щопонеділка з 12-00-14-00</i>

Коротка анотація до курсу. 1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Внутрішній контроль в податкових органах» розрахована для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня; галузь знань 07 «Управління та адміністрування» 071 «Облік і оподаткування» освітня програма «Податкова справа в системі державного контролю».

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні теоретичних основ та опануванні практичних навичок організації діяльності з внутрішнього аудиту з урахуванням специфіки функціонування податкових органів, систематизації знань міжнародних практик та інновацій, які потрібні фахівцю підрозділу внутрішнього аудиту податкового органу для ефективного та результативного виконання визначених завдань та функцій.

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти розглянуть теоретичні та нормативно-правові аспекти внутрішнього аудиту, ознайомляться з вітчизняними та міжнародними підходами до організації діяльності з внутрішнього аудиту, отримають розуміння щодо ролі внутрішнього аудиту в управлінні ризиками діяльності податкових органів. Здобувачі вищої освіти засвоять методичні засади та організаційно-практичні аспекти внутрішнього фінансового аудиту, ознайомляться з процесом організації та проведення внутрішніх фінансових аудитів та аудитів ефективності, опанують методику оцінки якості внутрішніх фінансових аудитів в органах ДПС України.

Формат курсу: Змішаний.

1. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління;
- здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації внутрішнього аудиту;
- використовувати міжнародні та вітчизняні стандарти внутрішнього аудиту, дотримуватися вимог професійної етики в процесі практичної діяльності з внутрішнього аудиту;
- здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи внутрішнього аудиту у відповідності зі стратегічними цілями установи;
- здатність здійснювати діяльність з консультування менеджменту установи та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу внутрішнього контролю та щодо системи управління ризиками;
- організовувати та проводити внутрішній аудит для вирішування проблемних ситуацій, які виникають в процесі діяльності установи;
- здатність використовувати знання й практичні навички щодо результатів дослідження та впровадження їх в професійну діяльність.

3. Результати навчання:

- розуміння, проблем, особливостей і тенденцій сучасного розвитку внутрішнього аудиту;
- розумінні вітчизняних та міжнародних підходів до організації діяльності з внутрішнього аудиту;
- розуміння значення функції внутрішнього аудиту у дослідженні ризикових сфер діяльності податкових органів;
- оволодіння методичними засадами та організаційно-практичними аспектами внутрішнього фінансового аудиту та аудиту ефективності;
- опанування методикою оцінки якості внутрішнього аудиту в податкових органах;
- розуміння інструментарію внутрішнього фінансового аудиту;
- розуміння сутності етичних зобов'язань загального і професійного характеру;
- опанування дослідницьких знань та умінь;
- володіння знаннями з планування, проведення, документування результатів внутрішніх аудитів;

4. Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	16
самостійна робота	54

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – відсутні специфічні вимоги які здобувач вищої освіти повинен врахувати.

5. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідні до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Внутрішній аудит у податкових органах» передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків коли такі завдання передбачають групову роботу;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– дотримання взаємоповаги поваги, культури поведінки й спілкування у відносинах членів академічної спільноти для забезпечення сприятливого морально-психологічного клімату, утвердження морально-етичних принципів і стандартів, цивілізованих підходів і норм світосприйняття, академічних чеснот, розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі;

– недопущення проявів академічної нечесності, які проявляються у проханні про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклеп на інших студентів та науково-педагогічних працівників, використання родинних або службових зав'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації та уникнення фальсифікування або фабрикування наукових результатів з їх наступним використанням у роботі (кваліфікаційній, звіті).

6. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки
10	Тема 1. Теоретичні та нормативно-правові аспекти внутрішнього аудиту 1. Сутність внутрішнього аудиту, його відмінності від інших форм контролю та місце в системі державного внутрішнього фінансового контролю. 2. Впровадження та розвиток функції внутрішнього аудиту в органах державного управління в умовах євроінтеграції України. 3. Нормативно-правова регламентація діяльності з внутрішнього аудиту в органах державного управління	Лекція, самостійна робота	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти розумітимуть сутність внутрішнього аудиту, його нормативно-правове регулювання, етапи впровадження в податкових органах.	3 б.
12	Тема 2. Підходи до організації діяльності з внутрішнього аудиту, його роль в управлінні ризиками, попередженні корупції та шахрайства або виявленні їх ознак в органах ДПС України 1. Вітчизняні та міжнародні підходи до організації діяльності з внутрішнього аудиту 2. Завдання підрозділу внутрішнього аудиту в управлінні ризиками 3. Роль Департаменту внутрішнього аудиту ДПС України у попередженні корупції та шахрайства або виявленні їх ознак	Лекція, самостійна робота, семінарські заняття	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти опанують вітчизняні та міжнародні підходи до організації діяльності з внутрішнього аудиту, засвоять Завдання підрозділу внутрішнього аудиту в управлінні ризиками, зрозуміють роль Департаменту внутрішнього аудиту ДПС України у попередженні корупції та шахрайства або виявленні їх ознак	3 б
10	Тема 3. Департамент внутрішнього аудиту ДПС України: місія, структура, підходи до планування діяльності з внутрішнього аудиту 1. Місія, завдання та структура Департаменту внутрішнього аудиту ДПС України 2. Ризик-орієнтований підхід до планування діяльності з внутрішнього аудиту в ДПС України 3. Види планів діяльності з внутрішнього аудиту	Лекція, самостійна робота, семінарські заняття	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти ознайомляться місією, завданнями та структурою Департаменту внутрішнього аудиту ДПС України, опанують ризик-орієнтований підхід до планування діяльності з внутрішнього аудиту, розглянуть, види планів діяльності з внутрішнього аудиту та ознайомляться з напрямками професійного	5 б

	4. Професійний розвиток працівників Департаменту внутрішнього аудиту ДПС України		розвитку працівників Департаменту внутрішнього аудиту ДПС України	
10	Тема 4. Внутрішній аудит у дослідженні ризикових сфер діяльності ДПС України 1. Визначення ризикових сфер для проведення внутрішнього аудиту 2. Пріоритетні об'єкти внутрішнього аудиту ДПС України.	Лекція, самостійна робота	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти володітимуть знаннями щодо ризикових сфер та пріоритетні об'єктів внутрішнього аудиту ДПС України.	5 б
14	Тема 5. Внутрішні фінансові аудити в ДПС України: методичні засади та організаційно-практичні аспекти 1. Попереднє дослідження об'єкта та планування внутрішнього фінансового аудиту 2. Проведення аудиторського дослідження та аналіз його результатів 3. Підготовка аудиторського звіту Відстеження результатів впровадження аудиторських рекомендацій. 4. Відстеження результатів впровадження аудиторських рекомендацій	Лекція, самостійна робота, семінарські заняття	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння щодо етапів процесу внутрішнього фінансового аудиту та їх змісту	5 б
10	Тема 6. Інструментарій внутрішнього фінансового аудиту 1. Аудиторські методи, прийоми, процедури внутрішнього фінансового аудиту 2. Опис і аналіз процесів. Побудова блок-схем в процесі проведення внутрішнього фінансового аудиту 3. Тестування й оцінка ефективності заходів контролю 4. Аналіз причинно-наслідкових зв'язків як інструмент внутрішнього фінансового аудиту	Лекція, самостійна робота та індивідуальна робота	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння щодо складу інструментарію внутрішнього фінансового аудиту	5 б
14	Тема 7. Процес організації та проведення внутрішніх аудитів ефективності в ДПС України 1. Сутність та філософія аудиту ефективності. 2. Етапи процесу аудиту ефективності 3. Основи ефективної презентації результатів внутрішнього аудиту	Лекція, самостійна робота, семінарські заняття	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння сутності та філософії аудиту ефективності, засвоюють етапи його проведення, опанують основи ефективної презентації результатів внутрішнього аудиту	3 б
10	Тема 8. Оцінка якості внутрішнього аудиту в ДПС України 1. Загальні питання оцінки якості внутрішнього аудиту 2. Організація внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в податкових органах 3. Зовнішня оцінка якості внутрішнього аудиту в податкових органах 4. Критерії для проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в податкових органах (KPI)	Лекція, самостійна робота, семінарські заняття	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння внутрішньої та зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в податкових органах та необхідності її проведення.	4 б

7. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Практичні роботи: 30% загальної кількості балів;

Модульний контроль: 12% загальної кількості балів;
 Завдання самостійної/ індивідуальної роботи: 8% загальної кількості балів;
 Екзамен: 50% загальної кількості балів.

8. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
			Диференційований залік
90-100	A	відмінно	відмінно
80-89	B	дуже добре	Добре
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	задовільно
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	

9. Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання екзамену відбувається із дозволу керівництва факультету податкової справи, обліку та аудиту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру/екзамен - 50/50
Вимоги до письмової роботи	Результати письмових робіт, які передбачено програмою навчальної дисципліни «Внутрішній аудит в податкових органах», оформляються у вигляді рефератів, тез, презентацій. Робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений. У разі використання цитування необхідно робити посилання на автора. Оцінюється якість та оригінальність наведених аргументів, зроблених висновків, наданих пропозицій, своєчасність виконання. Письмова робота може бути максимально оцінено у 3 бали.
Семінарські заняття	Для виконання семінарської роботи здобувач вищої освіти повинен бути підготовленим за темою семінарського заняття, мати тези питань, які опрацьовувалися самостійно, використовувати Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з навчальної дисципліни «Внутрішній аудит в податкових органах». Викладачем оцінюються самостійно та правильно виконані здобувачем навчальні ситуації за максимальною оцінкою 4 бали. У разі відсутності здобувача вищої освіти на семінарському занятті він виконує семінарську роботу самостійно, але оцінюється така робота за нижчою оцінкою (-1 бал). Виконання семінарських робіт є обов'язковим видом навчальних робіт для кожного здобувача вищої освіти.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий модульний контроль проводиться за модулями, вказаними в Робочій програмі навчальної дисципліни «Внутрішній аудит в податкових органах». За першим модульним контролем здобувач отримує максимальну оцінку 6 балів, а за другим – 6 балів, якщо надає повні відповіді, показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, знання відповідної літератури та законодавства, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні

	<p>узагальнення й висновки, правильно виконує навчальні завдання, допускаючи не більше 1-2 арифметичних помилок або описок.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену, який максимально оцінюється у 50 балів. При складанні письмового екзамену здобувач повинен показати засвоєння основ навчальної дисципліни, вміння розмірковувати, аналізувати, доводити, застосовувати теоретичні знання для вирішення навчальних ситуацій, бачити за кожною навчальною ситуацією реальні явища і процеси, які підлягають експертному дослідженню.</p>
--	---

10. Рекомендована література

1. Бюджетний кодекс України. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
2. Господарський Кодекс України від 16.01.03 р. № 436-ІУ. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Закон України від 6 січня 1993 року № 2939-ХІІ (Редакція від 03.07.2020) / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
4. Положення про Державну податкову службу України. Постанова КМУ від 06.03.2019 №227 (Редакція від 25.08.023 р) / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року. Розпорядження КМУ від 10 травня 2018 р. № 310-р/ Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
6. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022 - 2025 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1805-р / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
7. Стратегія розвитку системи управління державними фінансами. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 р. № 774-р // Законодавство України : інформ.-пошук. система. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-%D1%80>
8. Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту. Постанова КМУ від 28 вересня 2011 р. № 1001. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
9. Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту. Наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2011 N 1217 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
10. Стандарти внутрішнього аудиту. Затверджено наказом Міністерства фінансів країни від 04.10.2011 N 1247 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
11. Про затвердження Порядку здійснення Міністерством фінансів України оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту. Наказ Міністерства фінансів України від 3 травня 2017 року № 480 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/s/580-19>
12. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти). – URL :<https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf> –
13. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т., Рагуліна М.М. Внутрішній аудит. Навчальний посібник. Алерта – Київ. – 2022, 390 с.

Допоміжна

1. Рекомендації з розробки ключових показників діяльності підрозділу внутрішнього аудиту в державному секторі. Посібник Міністерство фінансів України, National Academy for Finance and Economics Ministry of Finance – Київ. 2023. – 47 с
2. Agile підхід до внутрішнього аудиту. Брошура Міністерство фінансів України, NATIONAL ACADEMY FOR FINANCE AND ECONOMICS MINISTRY OF FINANCE OF THENETHERLANDS – Київ. 2023. – 18 с

3. Роль внутрішнього аудиту в управлінні ризиками». Брошура Міністерство фінансів України, NATIONAL ACADEMY FOR FINANCE AND ECONOMICS MINISTRY OF FINANCE OF THE NETHERLANDS – Київ. 2023. – 38 с

4. Моделі для порівняння (референтні моделі) та аналіз даних. Методичний посібник Міністерство фінансів України, National Academy for Finance and Economics Ministry of Finance – Київ. 2023. – 57 с

5. Ризик-орієнтоване планування діяльності з внутрішнього аудиту. Методичний посібник. – Київ : МФУ, 2020. – 102 с.

6. Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України. Методичний посібник. – Київ : МФУ, 2019. – 141 с.

7. Інструментарій внутрішнього аудиту. Посібник для внутрішніх аудиторів державного сектору. Київ : МФУ, 2020. – 58 с.

8. Оцінка якості внутрішнього аудиту в державних органах. Методичний посібник. – Київ : МФУ, 2019. – 146 с.

9. Модель загальних компетенцій, навиків та знань. Методичний посібник Міністерство фінансів України. 2020 18 с. - URL : <https://mof.gov.ua/storage/files/>

Інформаційні ресурси. Інтернет

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, м. Київ. - URL : <https://www.nbuv.gov.ua/>

2. Гільдія професійних внутрішніх аудиторів. - URL : <https://gildia.kiev.ua>

3. Інститут Внутрішніх Аудиторів України URL : <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/vnutrishniy-audit/normativna-baza/posibniki--standarti-ta-praktika-z-vnu/>

4. Співтовариство по внутрішньому аудиту (СВА) PEMPAL URL : <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/vnutrishniy-audit/normativna-baza/posibniki--standarti-ta-praktika-z-vnu/>

Міжнародні видання:

1. International Institute of Internal Auditors. Flexible internal audit. Leading practices on the way to Agile. URL : <https://www.theiia.org/en/content/articles/executive-knowledge-brief/2019/june/agilein>

2. Aaron Wright. What is flexible auditing? The benefits of flexibility for your audit team. URL : <https://www.auditboard.com/blog/what-is-agile-auditing-benefits/>

3. Deloitte company. Becoming Agile: A Guide to Increasing Internal Audit Effectiveness and Value. Part 1 URL : <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/finance/deloitte-ukunderstanding-agile-ia.pdf>

4. Diligent company. Sprint Ahead with Agile Auditing. URL : <https://www.diligent.com/en-au/insights/white-paper/sprinting-ahead-with-agile-auditing/>

5. PricewaterhouseCoopers (PwC) company. Flexible audit of thinking over matter. URL : <https://www.pwc.co.uk/audit-assurance/assets/pdf/agile-auditing.pdf>

6. Consulting and auditing company KPMG. Flexible internal audit. URL : <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/cn/pdf/en/2020/06/agile-internal-auditwhite-paper-on-working-agile-within-internal-audit-functions.pdf>

7. Defining, Measuring, and Communicating the Value of Internal Audit: Best Practices for the Profession // The Institute of Internal Auditors Dallas. URL : https://iiabelgium.org/wpcontent/uploads/2020/09/2020-0635-FND-Measuring-Value-Report_FNL.pdf

8. KPI Institute. URL: <http://www.kpiinstitute.org/>

Матеріали НМЗ.